

Az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottsága,
a Bíráló Bizottság javaslatára 2011-ben

Sopronbánfalva, egykori pálos-karmelita rendházat,

az épületegyüttes történeti előzményeinek feltárásáért,
a mértéktartó kortárs építészeti környezet mellett a műemléki értékek szakszerű és
szemléletes bemutatásáért

az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság ICOMOS-díjjal ismeri el.

A sopronbánfalvi pálos rendház és templom a 16. század elejére készült el. A török hódoltság okozta pusztítások utáni helyreállítása 1643-ban fejeződött be. A refektórium és a felette elhelyezkedő novíciátus 1668-ban épült. A rend 1787-es felosztását követően az épületet helyőrségi kórházzá alakították át, majd a karmelita apácák használták 1950-ig, ezután az épületet szociális otthonként működött. A rendszerváltás után a karmeliták visszakapták, de eladták.

Az új tulajdonos, a Kovács Gábor Művészeti Alapítvány (KOGART) koncepciója szerint a kolostor épületébe szálláshely került, a hely szellemének megfelelően meditációs jelleggel. A helyreállítás a még meglévő műemléki értékeket konzerválta és integrálta az új funkcióba. A kerengő kibontott, teli üvegezett nyílásokkal csatlakozik a kolostorudvarhoz. Az egyes szobákhoz tartozó vizes helyiségek válaszfalai - a belső tér egységének látványát biztosítandó - nem metszenek bele a boltozatokba. A díszes refektórium eredeti funkciójának megfelelően étkező lett. Az egykori novíciátus mestergerendás, famennyezetes nagyterme közösségi célokat kapott. A padlástér már a barokk korban magas térdfallal épült, így eredeti formájának megtartásával alkalmas volt a hasznosításra. Új keskeny udvari ablakai jól illeszkednek az összképhez. A déli szárnyban, a nyitott fedélszék alatt kiállító- és rendezvénytér, a nyugatiban csoportos meditációs terek kaptak helyet, az északiban a könyvtár. A templom 50 éve feltárt mérműves ablakai bemutatásra kerültek. A burkolatok, részletek az épület jellegével összhangban készültek. A refektórium stukkós mezőinek teljes mennyezetfestését restaurálták. A kutatás a díszítőfestés nyomait is feltárta, és ezeket is konzerválták. Több más részlet mellett restaurálták az eredeti barokk kori ajtókat és vasalatokat, valamint a novíciátus famennyezetét is. Az épületet helyreállított kert és szerény, új, nyerstéglás melléképületek egészítik ki.

A sopronbánfalvi pálos-karmelita rendház szép, és sok tekintetben meggyőző példája a műemléki értékek védelmét és a hosszú távra szóló fenntarthatóságot biztosító új rendeltetést egyidejűleg megvalósító, integrált szemléletű helyreállításnak.

Az oklevelet átveszik:

Magyarai Éva, Pazár Béla vezető tervezők - MNDP Építőművészeti Kft.

Kovács Gábor, az építetű Kogart ház részéről

Karsai Gábor, a sopronbánfalvai pálos karmelita kolostor igazgatója

Balázsik Tamás művészettörténeti kutató és Juhász Györgyi restaurátor régészeti

Nemes András régészeti feltárás

Dávid Ferenc művészettörténész szakértő és műemléki konzulens,

Veöreös András, műemlék-felügyelő